

COLABORATORII REVISTEI OVIDIU

FLORIAN BUCURCU, NIJIN TOLMI & TUDORAEU,

I. BUNCIAN, D-NE NENI P. VILFAN, NEM. D. STORERENT, P. BAIKULESCU, NELICORA I. P. TOIE

ST. TUTUCU, C. P. BUCURESCU, PAPA NAGI, D-NE SIBEA, CRISTEF.

MULTUMIRE

Reincim mulțumirile noastre călduroase persoanelor mai jos notate, cari la apelul ce le am făcut au bine voit a ne trimite costul abonamentului după cum urmează :

- Pe un an
- D-lui **Scarlat Varnav**, Prefectul județului, pentru donațiune.
- > *Arhimandritul Valerian*, S-ta Mitropolie București.
 - > *Colonel Nicolae Blețeanu* comandantul Regimentului 5 Călărași.
- D-nei **Maria Gambouras**, Constanța.
- D-lui **Dimitrie Alessiu**, propr. agricol, Laz-Mahale jud. Constanța
- > *Jeanne Allesiu*, idem Muratan
 - > *Nicolae Mihailof*, Constanța.
 - > *Constantin Gheorghiu Cociu*, C-ța
 - > *Teohari Nicolai*, Cernavoda
 - > *Lt. Pompiliu Georgescu*, Comand. Salupii Troțuș—Zimnicea.
 - > *Danielescu*, primar Biulbiul
 - > *Handoca*, irector-comisar C-voda
 - > *G. Grigoriu*, Galat.
 - > *Pr. Ailénu*, Cara-murat.
 - > *Bismegiu*, funcționar—Gară.
 - > *Prancovici*, irectorul Băncii G-le
 - > *Popescu*, Casierul Băncii G-le
 - > *Constantin Ion*, Osman-fac.
 - > *Cosma Dussi*, Constanța
 - > *Petre Buta* farmacist Constanța
 - > *Grigore Nicolai*, Constanța
 - > *Negel* sub-prefect Medgidia
 - > *Manda* primar, Șiriu.
 - > *Alexandrescu* învățator, Capugiu
- D-șorei **Nella Ștefănescu**, Craiova
- Onor. **Clubului Ovidiu**, Constanța
- > *Clubului Comercial*, idem
- D-lui **Mavroiani** comerciant, Constanța
- > *Paul Pașa*, revisor școlar al județului Constanța
 - > *Ghițescu* irigintele Oficiu Poștal Mangalia.
 - > *Hristu Costa*.
 - > *Păun Niculescu*, primar Asarlăc.
- D-nei **Epifania Dimirache**
- D-lui **Șt. Tuțescu**, învățator Catanele Dolj
- > *Gr. Dobrescu* telegrafist, Medgedia
 - > *Potârca Opran* inginer, Bușeă.
- D-lui **Frumușelu Grădibod**, Romanși
- > *N. Caradja*, Sofia.
 - > *N. Vasilescu*, funcționar gară.
 - > *Aurel Marinescu*, Copadin
 - > *Gh. Papadopol*, învăț. Pantelimon
 - > *G. Cosmescu*, Turuu Măgurele
 - > *Pr. Anton Balaban*
 - > *Andrei Trifocescu*, Măgurele
 - > *I. G. Popa*, Cernavoda
 - > *Jean Mihaescu*, vama Iași
 - > *Petre Manole*, C-voda
 - > *Panail Stanciof*, C-Voda
 - > *Ion Rîurênu*, București.
 - > *G. Trandabur*.
 - > *Matei Popescu*, mecanic.
 - > *Alex Savasy*, Galați.
 - > *Căpitan Castris*, Loco.
 - > *Drănicênu*, Șef gara Govora.
 - > *V. Pașcă*, casier Șiriu.
 - > *Apostol Georgescu*, Palaz.
 - > *C. Panaitescu*, Prefectură
 - > *D. Tomița*, Iași.
 - > *P. Vane*.
 - > *Ion R. Rădulescu*, Pitești
- D-lui **Zaharia Tanta**, Botoșani.
- > *Oprea Rusu*, Plosca—Dolj.
 - > *P. Ionescu*, Primărie
 - > *C. Bărsescu*
 - > *G. A. Vlad*.
 - > *C. Cantuniar*.
 - > *Sub-Locol. Ion Popescu*, Loco
 - > *Ion Prêdescu* telegrafist, R.-Vâlcea
 - > *Livezeanu*.
 - > *Pr. Georgescu*, Pađarlia.
 - > *Pr. Săndulescu*, Ghiuvenlia
 - > *Videscu*, T.-Măgurele.
- D-șorei **Vasilica Busuioe**
- D-lui **Vlădoiann**, Tribunal
- > *Gh. Ionescu*, Primărie.
 - > *Diaconescu*, judecătorie
 - > *Sub-Lt. Bălescu*.
 - > *C. Teodora*.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

D-nii Vlahuță și Coșbuc bat în retragere. Scufundarea bărcii piraților literari. Răsare soarele.

Odată cu începutul noului an, suntem mândri să anunțăm cititorilor un mare succes al nostru. Am fost singurul care, revoltat de ne-cinstea și escrocheria revărsată în public de către oficina literară a revistei *Semănătorul*, am ridicat glasul contra hoților literari ce se aciolaseră sub steagul poezilor Vlahuță și Coșbuc. Am scris atunci în această revistă câte-va articole în proză ori în versuri ridiculizând ori scoțând la iveală nerușinarea mercenarilor grafomanii quintesentiați în persoana prea îndrăsnitului, deși obscurului, Ilarie Chendi, speculatorul postumelor nefericitului Eminescu. Parte din articole au fost reproduse de către unul din cele mai mari și serioase ziare din Capitală. Mișcat de același dor de bine am publicat apoi în *Cronica*, articolul «Pirații literari. Ilarie Chendi et compania», articolul asupra căruia, trebuie s'o declar în ciuda piraților literaturii, am primit numeroase felicitări. Scoțând în relief personalitatea periculoasă a obscurului scrib cu numele cărui regret că sunt silit a murdări hârtia, am atacat pe bătrânii noștri poeți Vlahuță și Coșbuc, a căror atitudine în această împrejurare nu 'mi-a părut de fel poetică.

La noi când e vorba a se lovi într-o direcție ne-sănătoasă, dar înrădăcinată în public printr-o tradiție inconștientă, e greu să găsești tovarășii, și mărturisesc că entusiastul și cinstitul meu curaj a

trebuit să sufere de-o-cam-dată de lipsa co-luptătorilor. A trecut puțină vreme însă de la lansarea bombei și în toată publicistica tinerelor și viguroaselor noastre talente s'a resimțit efectul. Aă apărut de atunci prin «Pagini Alese» câte-un articol, o informație ori câte o aluzie puternică, la adresa piraților literaturii, după aceia un articol care mi-a părut tare cinstit și bine alcătuit, în revista *Carmen*. Șleahta infimă și infamă a impresarului necinstit Ilarie Chendi a început să dea în lături. Din toate părțile bombardată ușor (de alt-fel e destul o măciucă la un car cu oale... sparte) barca piraților literari amenința să inee și pe patronii printr'un naufragiu rușinos.

Se înțelege că era destul de hotărâtor pericolul la care erau expuși poeții Vlahuță și Coșbuc. Atunci, revenind la sentimente mai sănătoase cei doi poeți au părăsit direcția *Semănătorului* ne mai găsind cu cale a cârmi și a da concurs bărcii șubrede a piraților, când valurile se agitaă iar cerul începea să tune.

Și foarte bine s'au gândit! Această eloquentă retragere de pe un necinstit câmp de luptă, le face mare onoare, și sunt cel-d'întăiu care, de astă-dată, le adresez cele mai respectuoase și sincere felicitări. Erea într'adevăr și rușinos și deplorabil rolul jucat de cei doi poeți în viață, patronând prostiile și infamiile literare ale trocarului maghiarizat Chendi, care, lipsit de ori-ce scrupul cinstit cum e lipsit și de ori-ce merite demne de considerat, tindea ca sub ari-

pele lor protectoare să se vîre în sufletul publicului pentru a-și clădi aci o situație materială, cu ne-putință de câștigat altă dată când, ne-a fost, din această cauză, avortat de peste munți.

Acum *Semănătorul* a reapărut sub direcția unui comitet de «oameni celebrii care din cauza înaltei lor pozițiuni sociale sunt siliți a se ascunde sub vălul anonimatului». Barca piraților e lipsită de conducători cu trecere mai mult sau mai puțin meritată, valurile s'au agitat de-a binelea, cerul a început să tune și va continua să tune, și ast-fel avem speranța că — în curând o să tune... dracul și'n «Semănătorul» (uzez aci de o expresie trocărească cunoscută). Și dacă aceasta înseamnă un succes, apoi ne simțim foarte mândrii de el și lăsăm altora să conchidă că, elementele viguroase, tinere, strînse sub același steag curat, ar putea în interesul cinstei și al literaturii, să contribuie la înecarea mai repede a șandramalei piraților, șandrama care de alt-fel se va îneca și singură în scurtă vreme.

Dar piratul Chendi e șiret el nu desarmează cu una cu două, îi trebuie poate trei acestui profanator de morminte, acestei hiene literare, care se hrănește cu cadavre. Ei bine, să știe Ilarie Chendi, că de multă vreme încă, opinia publică onorabilă și conștientă ia dat *trei* la conduită ca și la criticele sale pline de o pisicească obrăsnicie. Acest nenorocit negustor de poezii, de teama revoltărei publicului, scrie în primul număr al «Semănătorului» «cu comitet de anonimi» un articol «Semne bune» în care laudă ce a înjurat acum câte-va zile. Recunoaște că avem talente tinere de seamă, că sunt semne bune în sfârșit. Il credeți oare sincer? Teama în urma retragerii patronilor, a sguduit crecerul activ în injurii al trocarului. Să treacă furtuna, își zice el, și voiți injura

iarăși, — iar pentru a recompensa și a momi publicul, în lipsa conducătorilor cu credit pe piață, a mai scos de la cutia salvatoare încă o poezie postumă de-ale lui Eminescu pe care o publică în acelaș număr. Vor mai urma de-sigur și altele, căci negustorul știe că pe lângă o perlă poți să treci și câte-va chilograme de spanac d'al fraților de dincolo. Trebuie însă să adaog că articolul *Semne bune* e o plagiere după cea mai nouă a mea lucrare «Somnul leului» apărută de curând în *Cronica* și după diferite articole care s'au scris în acest sens.

* * *

Nu e de mirat repedele faliment al acestui consorțiu de pirați! Ne bucurăm că astă-zî publicul, conștient în marea majoritate, a început să aleagă neghina din grâu. Ce reprezenta *Semănătorul* în afară de o tribună a speculei, îndrăsnelei și a minciunei? Pot fi luate oare în seamă majoritatea celor publicate într'insul, producțiuni *exclusiv* al unei gasce de tineri ori mai vârstnicii transilvăneni? De sigur că nu cu asemenea opaițe sfârșitoare se va lumina calea progresului nostru sufleteș. Acolo e gașcă, speculă, părtinire, lipsă de talent și laudă reciprocă, și aceasta nu înseamnă revistă literară, ci o tarabă de haimanale ori de saltimbanci fără talent care zadarnic vor cerca să atragă atenția publicului. Oare numai acei mici transilvăneni și care seamănă cu toți la nume ca și la «geniu» să fie cei mai talentați poeți ai noștrii? Te apucă răsul de ridicula și zadarnica lor străduință.

Dar valurile s'au agitat cu putere, cerul tună ba și trăsnește une-orî și după isprava salvatoare a furtunei va răsări soarele luminos.

Ca nici-odată până astă-zî, se observă în țară o mișcare literară sănătoasă. Toți cei ce privesc cu ochi iubitorî mersul bun al lucrurilor, se întrec în a trâmbița această fericită veste. Consta-

tarea de rindul acesta e adevărată: anul nou a venit cu mai mult noroc pentru literatură. Un nou Eminescu nu va mai dormi astă-zî în noaptea Crăciunului, pe saci, în magazii murdare, pen'ru ca mai târziu din munca spiritului său chinuit un Chendi să mănânce și să bea barosănește! Nu, nu! S'a cam dus vremea nenorocită, s'a stins luceafărul borfașilor cu măști de protegiuitori ai literaturii!

Semănătorul va mai trăi susținut fiind între altele de tipografia Minerva, a societății de transilvăneni dibaci. Când tiparul e gratis, dăi cu poezia înainte. Aceasta nu va fi însă indestulător. Barca piratilor se va îneca curând în valurile disprețului public.

Curaj poeților valoroși și tineri! Luați exemplul numai de înfrățire și cerbieci în luptă de la ridiculele genii ardelenesti cari vor să ne «deștepte» și să ne «reînvieze» literatura. Muncă rodnică și frumoasă iubiților, căci uite soarele e aproape să răsară. La începutul noului an, eu vă urez:

Să trăiți voi toți care simțiți frumosul și binele.

Brăila.

Florian I. Beescu.

MORMÎNTUL

Pe țărmul mării singuratic, sub un migdal frumos
in floare
E un mormînt sărac pe care nu vezi vr'o marmură
curată
Să poarte 'n neteda-i albețe măcar o 'nscriptie săpată.
Îi cîntă valul în cîdentă cînd marea este sbuciumată,
La el se uită marinarii cînd trec corăbii călătoare.

La căpătîiu de lemn o cruce veghează tristă și pustie
De vînt și ploaie mărui bătută, de mărăcinii acoperită:
Se 'naltă strîmbă dintre erburii de neagră vreme
înegrită.

De ea o candelă atîrnă de mult și dinsă părăsită.
Iar noaptea acuma nu-î mai arde de cît doar luna
argintie.

Vr'un călător pe care-l duce p'acolo pôte întimplarea
Văzînd mormîntul singuratic își șterge-o lacrimă
din pleoape,
Cuprins de-o jale dureroasă de dînsul șale mai
aproape
Și visător și trist asculta cîntarea vecinică de ape,
Și tot gîndindu-se la viață nu-î află sensul și cărarea.

Nimic nu spune cine dîrme pe țărmul mării liniștite.
Nimic nu—arată—a cui țărîna se odihnește—acolo—
acuma.

De vînt bătut își plînge floarea migdalul 'nalt pe
dînsul numa,
Iar unda-albastră, în furtună, plîngînd i-aruncă
altă spumă

Cînd blondul soare 'ncet apune în fund de ape
'nvinețite
O fi dormind pe țărmuri poate vreun erou frumos
ca cerul,

Ș'o fi găsit popasul vieții vr'un filosof profund ca
marea,
Vr'un astronom ce calculase câți aștri limpezi poartă
zarea.

Cite planete rotitoare scîntee mîndru în depărtarea
Și cîți cometi descriu elipse înrumenind ușor eterul!

Orî vr'un poet s'erman se stinse lăsându-și lira
moștenire,
Cînd alba stea a dimineții din dulcea ei singurătate
În nebuloasa lumii noastre își varsă razele-î curate
Sclipind ca lacrimă de aur colo 'nălțimile 'nstelate
Unde nu-î moarte și durere, suspine, viață, fericire!

Dar poate dorme vr'o fecioară răpită 'n floarea ti-
nereții,
Vr'o mîndră, palidă virgină, vr'o albă lebedă du-
ioasă
Cu gîtul alb și brațe albe tăiate 'n marmură frumoasă
Cu păr bogat ce-î curgea 'n valuri pe-a ei făptură
prețioasă,
O! poate.... doarme.... cine știe?... vr'un prinț ce-șî
dete vama vieții!

Drept statuă, de lemn o cruce i-a pus pe groapă
vr'o creștină,
Drept plîns de mamă 'l plînge marea ce se în-
tinde la picioare
Făclie vecinică îi arde din ceruri steaua plutitoare,
Iar vîntul nopții 'i cîntă basmul vieții scurte tre-
cătoare
Și drept amic orî frate ziua vr'un rătăcit la cap
suspînă.

O! vanitate și cenuși.... iată sensul vieții noastre....
De loc o palmă ne ajunge durerii și gîndurii să
cuprîndă

De-ai fi erou orî rege 'n lume moartea tot o sã-și
intindã
Uitarea neagrã peste tine: iar cerul, netedã oglindã
Pe-al tãu pãmînt lumina'și varsã din zãri senine
și albastre.

Nici tron, nici oști, nici flote, rude de vama morței
nu te scapã,
Calic orî împãrat sieriul te-asteaptã 'n liniște și pace
Murînd, ambiția deșartã doar moartea poate ca s'o
impãce

Trisți mărăcinî crescãnd pe groapã dreptate vre-
mea neagrã'și face-
Oh... jată sfînta nemurire... sieriul poate sã te'ncapã

Pe tãrmul mării singuratic, sub un frumos migdal
în floare-

E un mormãnt pustiu pe care nu vezi o marmurã
curatã

Sã poartã'n mîndra ei albețe mãcar o 'nscriptie
sãpatã....

Ii cãntã apa in cadentã cãnd este marea 'nfuriatã,
La el se uitã pasagerii cînd trec corãbii plutitóre!

Nuși Tuliu

CUM AM CUNOSCUȚ EU CONSTANȚA

— AMINTIRI —

Ași putea zice și eu ca Daudet am
mai multe amintiri din viața mea de-cât
zile. Dar cine să le dapene? Omul e
prea ocupat de cele ce se trec zilnic,
n'are vreme să caute ceia ce a făcut
avea. O întâmplare însă, un rînd de la
un prieten te face să revii cu mîntea la
anii duși. Ș'atunci visezi la vremurile
acele. Ce dulci reverii, ce clipe plăcute
de-cât să visezi la ceia ce ai făcut...

Mi-au răsărit în minte amintirile ce
voesc să le scriu primind revista *Ovidiu*.
Pare că revéd statuia dulcelui poet
— pribeag — pare că revéd marea fu-
rioasă isbindu-și valurile de stîncile de
pe tãrm. Și farul cu ochiul lui viu —
trimițînd o rază roșie pe creștetele ta-
laurilor nervoase.

Aveam patru-spre-zece ani la activul
meu de om toate romanele și dramele

ce *Barabulea* un anticvar ovref din
Craiova mi-le da în schimbul cărților
didactice ce părinții mi le cumpărau. Și
aveam o fantezie ce ar fi putut face să
roșească pe un Tarasconez. Tot ce ceteam,
revedeam, trăiam eu însu-mi, eram eu
eroul tuturor dramelor și aventurilor
citite. Nu e de mirare deci că într'o zi
în loc să mă întore la liceu după va-
canța de Crăciun, am plecat în lume cu
trei sute de franci ce mama îmi dedese
pentru plata pensionului.

Da în lume, căci nu aveam un plan
hotărât. Mă duceam așa la întâmplare
unde-va unde nu o să mai aud de sin-
taxa latină, nici de algebră, nici de
profesorii, nici de ore de curs. În lume!
Și lumea era mică înaintea fantezii mele.
Orizontul ei îl făcusem în proporțiile
cunoștințelor mele. În toată viața mea
până atunci călătorisem de la Calafat
la Craiova și de aci la T-Severin. Și cu
toate că cetisem geografia d-nei Elena
Dâmbeanu, și cu toate că eram în curent
cu toate voiagiile lui J. Verne... totuși
nu aveam o idee de spațiu... de sigur
căci eram cel mai prost elev la geometrie.

America, Australia, Africa, toate erau
aproape. Era de ajuns să ajung la Con-
stanța ca să le pot vedea. Și de aceia
am fugit în Constanța...

Ah! mi-ar trebui pagini să descriu
drumul meu de la Fetești la Cerna-voda.
Podul era pe atunci în construcție. Și
câte amintiri legate de noaptea aceia
petrecută în fața *Cerna-vodei*. Trecusem
ostrovul între cele două brațe ale Du-
nării într'o căruță de țară. Eram în
căruță cu un căpitan! cine știe de o mai
fi trăind bătrânul! și cu un reprezentant
de la o casă de comerț... Și ce palavre
le am mai tras și cum credeau bieții
oamenii! Mi se părea mie că cred... ei,
poate și or fi rîs de invențiile mele
naive. Le explicam călătoria mea cu un
scop măreț: călătoream spre Constanța
și din Constanța, voi lua vaporul spre

America... unde mă așteptau câți-va prieteni... Căruța a ajuns târziu la malul Dunării. Era deja noapte și am trebuit să petrecem noaptea într'o cantină de lucrători.

Și cu toate că sunt ani de atunci și zarea s'a lărgit în urma mea totuși mintea restrânge cadrul atâtor povești din viață, de pare că erj am ajuns la Cerna-voda venind în o barcă... Și pare că n'a trecut nimic de la ziua în care am descins în Constanța...

Era înserat deja când am intrat în odaia mea de la *Hotel Macedonia*. Mai există hotelul acesta, dragă d-le Vulcan?

Ce teamă! Marea era întăritată și vuetul ei îmi ascutea nervii deja aprinși de atâtea noi evenimente în viața mea. Mi-era teamă de vuetul acesta ce-l doream din tot sufletul și mi-era groază de marea asta de care eram amoretat ca o femeie. Eram singur, singur! Nici odată n'am fost în viața mea singur. Acasă surorile, frații; la școală, colegii — eram crescut în pension. Și atunci singur în încăperea acestei odăi de hotel și în orașul acesta... atât de aproape de mare, de lumile noi, de grozăveniile ce le citisem. Și am plâns...

Unde era mama să mă fi văzut sgrebulit într'un ungher al odăei și plângând ca în zilele când mă dojenea... de sigur ar fi fost mângâiată de durerea ce i'o pricinuisem...

Intr'o clipă m'am simțit că sunt un laș, că sunt un copil. Oare venisem aci să plâng?

Și n'am așteptat să se facă ziuă și am pornit în noaptea aceea să ved marea...

N'am văzut nimic... Un gol imens și sombru și numai din vreme în vreme un ochi vi lucind — farul îmi trimetea câte o rază de viață și lumină. Dar, în golul acela vedeam lumile mele, câmpiile Asiei, munții Americii, vedeam toate romanele citite și toate aventurile ju-

cate... Le vedeam, căci aveam fantezie destulă.

Când am intrat la hotel, am tremurat toată noaptea sub plapoma hotelului Macedonia.

A doua zi am văzut-o!... Marea!.. Marea din visurile mele! Și ce urâtă și groasnică era! Un vapor englezesc venea din largul ei... legănându-se... dar ce legănare îngrozitoare... Mama nu m'a legănat nici odată așa și cântecul mamei nu semăna cu răgetul spumegând al apelor acestea albastre-verzi. Căci în teama mea de copil, mă gândeam la mama... Și mi-era o groază de moarte. Imi părea că eș sunt pe vaporul acela, că pe mine mă bat fără milă limbile acelea de apă.

Și eș visasem să plec în lume, să fiu căpitan de lungi curse.

Și lumile mele îmi părură depărtate, câmpiile și pădurile, apele și munții nu-i mai zăream. Marea era lumea de data asta... Înțelesei dimensia spațiului... nesfârșitul lui.

Am petrecut zece zile la hotel Macedonia. Intr'o zi patronul m'a întrebat ce gând aveam. I-am spus și lui planurile mele. Marea mă îngrozise în prima zi... mai târziu nu o temeam, căci devenise blândă și lină ca un lac de unt-de-lemn.

Patronul regreta că nu știa faptul acesta... căci ar fi putut să mă înscrie într'un pașaport cu câți-va lucrători ce pleca spre Grecia... Căci trebuia un pașaport să poți pleca din țară. Eș nu știam! În nici un roman nu citisem detaliul acesta. Da trebuie un pașaport în regulă. Și eș n'aveam și n'aveam nimic. Și banii ce îi avusesem i-am cheltuit. Un neamț bătrân ce cânta din *armonică* pe toate bordurile vapoarelor când intrau în port și care locuia cu mine la hotel Macedonia... mi-a luat 20 de franci, ca să îmi facă rost pe un vapor. Un alt

nenorocit mî-a luat o sumă tot atât de mare să-mî facă un pașaport...

Azî nu regret banii. Aveau dreptate oamenii să mă fure. Oare nu îi plictiseam destul cu poveștile mele, cu fan-teziile mele.

Intr'o zi am rămas dator la hotel, a doua zi am fost avertizat să plătesc... a treia zi am fost nevoit să cer un termen de indulgență. Și în ziua aceea am fost nevoit să scriu și acasă... Să cer ertare, să rog să fiu reprimat...

Dar pînă la răspuns. Avea-voi vr'un răspuns. Nu va voi mama să mă facă să sufer ceia ce eî am făcut'o pe ea... De teamă am căutat un loc... nu pe un vapor ci aci în oraș, la vre-o prăvălie la vre-o librărie, la vr'un domn...

* * *

De aci amintirile devin mai groaznice mai dramatice. În toate locurile unde am căutat de lucru am fost refuzat — eram prea tînăr și n'aveam hîrtii. Da n'aveam nici o hîrtie, nici un act. Și nu eram eî cauza. În romane un eroî nu presintă vr'un act.

Intr'o seară, lămpile erau deja aprinse cînd am intrat în librăria *Nicolaescu și Georgescu* (sau *Grigoriu*) nu știu bine! D. Nicolaescu asociatul d-lui Georgescu avea un magazin elegant pe strada principală în apropierea statuei-lui *Ovidiu*.

Cînd am intrat un băiat tînăr m'a întrebat ce voesc. Am cerut un creion.

Și așî fi eșî fără să îngân ceva dar scoțînd cei 10 bani pentru creion m'am gîndit că erau ultimii și că hotelul e neplătît, că patronul nu-mî va mai da de mîncare...

L'am întrebat pe tînăr, care e patronul.

Iatî-mă în fața d-lui Georgescu, asociatul d-lui Nicolaescu. Il rog să m'accepte; am trei clase de liceu; pe a patra n'am terminat'o.

— Cum te cheamă, mē întrebă brusc d. Georgescu:

— Victor Antonescu.

De ce Victor Antonescu și nu numele meî adevărat? De ce? Pentru că imî pîrea că numele meî e cunoscut în tot locul, că poliția mē căuta... un fugar de la părinți, un nemernic. Și pentru că și ăsta era resonul cel mai solid, pentru că în romane eroî nu dau nici odată numele lor adevărat.

Și unde îl găsisem pe Victor Antonescu, nu l'așî mai fi găsit!

D-nu Georgescu mē întrebă:

— Oare nu ești frate ca d. Antonescu de la gara Medjidia.

— Da sunt frate.

— N'aî vr'o hîrtie de la dînsul?

— Nu... dar dînsul vē cunoaște.

— Bine, te iaî la mine. Veî servi, însă, în librăria mea, care e cîte-va case mai sus unde e și tipografie.

Ce fericire! Am uitat că mințisem că sunt fratele lui Antonescu, că sunt Victor eî însu'mî, am uitat că am să fiu dat de gol și mē gîndeam numai că voiî putea spune hotelierului că sunt la *stăpân* și că îi voiî putea achita datoria într'o zi.

Da... așa a fost. Eram la stăpân. De lucru n'aveam nimic. Ștergeam tejgheaua, rafturile, polițiile, cărțile ce erau mai în față și cînd doamna Georgescu, căci d-nu Georgescu plecase la București, după comenzi, nu era în prăvălie, dam zor să sfârșesc un roman, o nuvelă din vr'o revistă sau vr'o poezie din vr'un volum.

A trecut trei zile. Mē obicuisem în librărie ca și cum de cînd am fost nu eșisem din dosul tejghelei și nu vîndusem de cît penițe, plaivasuri și tibișir.

Dar într'o seară după închidere mē reped la hotel Macedonia să vēd, de n'am vr'o scrisoare de la mama. Negustorul imî eșî înainte voios:

— Ai o telegramă.

— Telegrama!..

Repede deschid. Fratele imî trimetea 30 franci telegrafic și un scurt: *Intoar-*

cete imediat la Arnold. Arnold era directorul pensionului meu din Craiova.

Ah! bucurie și fericire: Ași fi sărutat și pe patronul hotelului și pe patroneasa și pe toți mușterii din cafenea hotelului ca să-mi pot manifesta ce simțeam.

Sărmana mamă! Tot bună și ertătoare. Și lacrimile mi-a curs șiroi pe obrazii slăbiți. Slăbisem al dracului la hotel Macedonia!

Înțelegeți că n'am stat la indoială să mai rămân sau nu la *Georgescu-Nicolaeescu et Comp.* Știam ce mă aștepta pe mine și nu pe Victor Antonescu. Si a doua zi m'am dus la poșta, am încasat cei trei-zeci de franci și nici măcar *adieu* n'am zis, nici librării, dar nici librarului și camarazilor mei de ucenicie.

Am fost însă la mare. Am privit'o lung, cu o privire de ură și de dispreț: — «Pentru ca să te ved, am făcut atâtea neghiobii și am pricinuit atâtea neazuri a lor mei. Și nici nu ești măcar frumoasă... ești mare... dar ce folos că nu ești cuminte pe cât ești de mare».

Eū îi spuneam ei, ceia ce știam că imi vor spune cei de acasă:

— Ești mare, dar fără minte, rătăcios copil.

Și am plecat din Constanța.

(Va urma).

I. Duscian.

PERCE-NEIGE

Poesies-nouvelles de LUCIEN GRAC
professeur-Braïla

Un volum de poezii excelent ca execuțiune artistică, minunat prin conținutul datorit penei unui poet de inimă, a apărut în toamna anului 1902 în tipografia «Modernă» Max Fraenkel, Braïla.

Am dis poetul inimii, căci d-l Lucien Grac cântă nu numai dorul, iubirea și suferința sa, ci inima-i vibrează în acorduri lirice la bucuria sau durerea prietiniilor și cunoșcuților cari îl înconjoară.

Dar dacă bucuriile și durerile altora

găsesc ecoū sincer în inima acestui artist, apoi amintirea scumpă a unui părinte și a unui frate, îi smulge din lăra note tânguioase, accente pline de o durere și o jale nemărginită, în-cât modul lui de a-și cânta morții scumpi, ne mișcă până la lacrimi, plingem și noi împreună cu poetul, căci plînsul lui e sincer, și sinceritatea în artă captivează. — Iată bună-oară, cât de mișcătoare e strofa finală de la poesia dedicată părintelui său :

«Adieu donc, mort chéris! De la route éternelle
«Où tous regnez: heureux, eilles un peu sur nous
«Etendez quelquefois une main paternelle
Sur vos fils à genoux!»

Orî, când amintirea fratelui său mort în floarea vîrstei, îl chinuște amar, îl face să izbucnească :

Dors ô mon freres bi-m-aimé
Sur ton cher corps inanimé
Coulent mes larmes!
En ce monde, où tout doit finir,
Je garderai ton souvenir
Si plein de charmes!

Toujours nos coeurs furent unis.
A travers les cieux infinis,
Faisant de même,
Nos âmes aussi s'aimeront.
Non! je ne puis mettre à ton front
D'adieu suprême!?

Lirica poetului Grac e înfășurată în mantia melancoliei intime cu un fond de pesimism ușor. Citez «Emma», una din poeziile de iubire, care ne mișcă prin tablourile ce face să ne defileze pe dinaintea, cu figurile bizare, cu monștri hidoși de noapte, înspăimântători la privire, cu reptile veninoase cari își ațintesc privirea asupra Emmei, când pășește ea o nălucă singuratică în ci-milir.

Altul, de un temperament deosebit și-ar fi dat întâlnire în marginea unei padurici, în apropierea vre-unui lac, d-l Grac e original în felul său de a fi.

În poema «Pour te plaire» de o gingășie fără seamăn prin sentimentul iubirei, fermecătoare prin imagini, inima poetului devine un izvor fecund de atențiune, de mângâere și laudă pentru iubita sa.

Iubirea sa e lină, ea și versul prin care o exprimă, însă cu cât e lină cu atât e mai durabilă.

Poetul — pe lângă alte poezii — într'una cântă în versuri frumoase oraşul Braila.

Ca să recensionăm marca parte din poeziile acestui volum, cari pot fi luate ca model de inspiraţiune, de căldură şi de iubire, ne-ar trebui un spaţiu mai întins, pe care ne-avându-l, ne mărginim a recomanda cititorilor noştri cu toată însufleţirea acest volum de versuri care ar face cinste ori-cărei bibliotecă.

Petru Vulcan

INTUNECIMELE

— (LORD BYRON) —

Am visat ceva, ce nu iera întru totul vis.

Strălucitorul soare, era stins, şi stelele lipsite de raze, răţeau în tunecate în vecinicul spaţiu fără a'şi mai urma calea lor regulată. Pământul îngheţat, plutea orb şi negru prin văzduhul pe care luna nu'l mai lumina. Dimineţa venea, se ducea şi ear se întorcea fără a aduce ziua;

Oamenii îşi uitaseră pasiunile de groaza acestei desolări, şi toate inimele îngheţate, într'o rugăciune egoistă implorau lumina. Tronurile, palaturile regilor încoronaţi, colibele şi tot soiul de locuinţi erau arse pentru a lumina întunecimele.

Oraşele devenise prada incendiilor şi, oamenii erau adunaţi şi îmbrăţişaţi în jurul locuinţelor lor spre a se mai privi încă odată. Fericiţi acei cari trăiau în apropierea şi pe vârfurile vulcanilor luminoşi! O nădejdie spăimântătoare mai rămănea în lună. Pădurile erau în flacări, din ceas în ceas se vedeau cădând şi pierzându-şi urmele; trunchiurile licărind se stingeau printr'o ultimă tros-

nitură ş-apoi totul redevenea întunerec. Trecătoarele raze ale luminei lor desesperate cădând pe feţele oamenilor le dădeau o înfăţişare cu totul streină de lumea aceasta. Unii, întinşi pe pământ îşi ascundeau ochii plîngând; alţii surideau sprijinindu-şi bărbia pe pumnii închişi; în sfirşit, alţii alergau încoace şi încolo înterţinind arderea rugului funebru şi privind cu nelinişte cerul posomorît întins ca o pînză de mort de-asupra universului neînsufleţit, apoi se rostogoleau în praf blestemând, scrişnind din dinţi şi urlând; păsările spăimântate ţipau, sbierând pe pământ şi fălfîind zădarnic din aripi. Fecarele cele mai sălbatice devenise fricoase şi tremurînde, viperile să tîrau înlănţuindu-se în mijlocul mulţimei, şuerau dar nu muşceau: le tăeau spre a le mânca, şi, lupta care încetase cît-va timp reîncepe a se îmbuiba de cărnuri; prînzul era cumpărat cu sânge şi fie-care îşi satură în parte pofta-i sălbată şi întemeată. Nu mai era dragoste. Tot pământul n'avea de cît un gînd, acela al morţei, a unei morţi grabnice şi făr' de glorie. Toate măruntaele erau în prada chinurilor fîmei. Oamenii mureau; oasele şi carnea lor rămăneau neînmormîntate; slabi şi descărnaţi se sfişiau între ei; Căinii, — ei însăşi — toţi îşi atacau stăpânii, unul stătea ling'un cadavru, depărtând de el păsările răpitoare animalele şi oamenii flămânzi, până ce ei însăşi cădeau de foame sau alţii morţi îi atrăgeau spre cărnurile lor; el nu'şi căuta nici o hrană, dar isbuenind într'un urlet lung şi plîngător însoţit de un scurt ţipăt dureros muri lingînd mâna care nu'i mai putea responde

prin desmierdări. Puțin câte puțin foamea seceră mulțimea; dintr'o cetate populată doi oameni mai viețuiau încă și aceștia, erau dușmani. Ei se întâlneau în dosul cenușei murinde a unui altar pe care erau grămădite mai multe lucruri sfinte pentru îndeplinirea unui obicei sacru; pătrunși de frig începură a scormoni cu mâinile lor înghețate și deșirate cenușa încă caldă, și, cu ajutorul slabei lor suflări câștigată prin puțin rachiu, izbutiră să facă a licări o mică flacără, care, mai creșeând puțin le înlesniră vederea. Rădicară ochii unul către altul, se vedură, scoaseră un țipăt și muriră. Au murit la vederea sluteniei lor mutuale neștiind nici unul din ei care era acela pe a cărui frunte foamea scrisese: «blestemat»

Lumea era deșertă; țările populate și puternice nu mai erau de cât o masă inertă unde nu era nici anotimpuri, nici vegetațiune, nici arbori, nici oameni, nici viață o întindere moartă, un ce de lut împetrit. Fluviile, lacurile și oceanele erau nemișcate și nimic nu le mai clătina în tăcuta lor adormire. Corăbiile fără equipage putezeau pe mare, catardele lor cădeau bucătică cu bucătică și, cădând dormeau în prăpastia din care nimic nu le mai poate scoate. Valurile erau moarte; fluxul și refluxul erau în mormântul în care luna, regina lor, le precedase; vânturile se pierduse în aerul lăncezit și nouri nu mai erau. Intunecimele nu mai aveau trebuință. — Intunecimele erau: Universul.

Eleonore I. Predescu — Nou
Carol I

VOCEA PRESEI DESPRE ICOANE DIN VIAȚĂ

de PETRU VULCAN

Voesc să'mi transcriu aci impresiile sugerate de citirea volumului d-lui Petru Vulcan «*Icoane din viață*». Mă va erta și autorul și lectorii dacă voi face o paranteză. Dar cuprinsul parantezei 'm'a fost sugerat de asemeni de volumul citit.

D-nu P. Vulcan e la al zecilea volum. Zece volume reprezintă o muncă, munca unei vieți aproape. Și totuși d. Vulcan, deși are lectori serioși, totuși nu e un scriitor de care se vorbește în toate revistele și în toate ziarele politice. D. Vulcan este cunoscut într'un cerc intim în care trece drept cea ce în fond și este un scriitor de talent un harnic și un călduros apărător al patriei sale. Dar în marea masă d. Vulcan e un necunoscut.

Și lucrul acesta mă uimește și azi cum m'a uimit în tot-d'auna.

La noi, ca și în viața politică așa și în literatură se concretizează în câte-va persoane lupta de idei, sentimente principii... Câte-va persoane reprezintă totul.

Poeții români sunt Eminescu, Vlahuță, Coșbuc... unii își mai aduc aminte și de Alexandri. Istoricienii noștri d. Gr. Tocilescu. Savanții noștri d. Istrate, iar prosatori d. Delavrancea și unii acordă și d. Carageale unele calități de scriitor. În genere d. Carageale e cunoscut ca directorul *Moftului român* și directorul unui lucru mai serios: unei bune berării române.

Autorilor acestora le-a eșit un renume cum se răspândește prin o reclamă asiduă renumele vr'unui produs medical.

Vin Bravais, Salvadent Popini! Vă doare dinții, sunteți slăbiți, n'aveți nevoie de un medic fie-care din lectorii unuia din multe ziare ce apar în București vă poate recomanda remediul.

Și omenii aceștia nu cunosc proprietatea curativă a vinului și nici salvadentului, cum nu cunosc acei ce fac elogiile autorilor de mai sus nici operele lor.

Dar fie-care își va vorbi de:

— Versurile d-lui Vlahuță, de romanul d-lui Vlahuță, de tot ce a scris d. Vlahuță.

Și așa și de d-nii Carageale, Delavrancea, Istrate sau Tocilescu.

Zadarnic veți vorbi acestor reclamații ne plătiți, de poeți ca d-nii *Iosif, Murnu, Becescu, Nanu*, de prosatori ca d-nii *Gh. Silvan, Adam*, său de oameni de știință său istorieni ca un *Iorga, Onciu, Rădulescu-Motru*, ei nu vor eși din ceia ce știu :

— Nimic, mon cher, sunt necunoscuți.

Și nu voesc prin aceasta să spun că d. *Vlahuță, Coșbuc* său *Caragiale* 'și-au făurit o glorie false prin ajutorul ziarelor. Sunt convins că ei însuși au oroare de reclama omenilor acestora. Sunt sigur că ei însuși sunt nemulțumiți căci omenii aceștia care îi laudă pe toate tonurile nu i-au citit, nu îi cunosc.

Oamenii cărî citec nu se mulțumesc a citi una și aceeași carte a unuia și aceluiași autor. Omul iubitor de lectură răsfoește tot, citește fie-care broșură, ori-ce lucrare, ori-ce roman și ori-ce vers. Omul care are nevoie de senzații noi nu caută autorul pe care un altul 'l recomandă... el citește ori-ce, căci nu știe unde va găsi adevăratul isvor al mulțumirii sale personale.

Dar în toate românul e pentru restrângerea câmpului său de activitate. Pentru el totul se mărginește la câte-va personalități, pe cari în fond nu le cunoaște, dar pe cari ziarele i le-a făcut cunoscute.

Și lucrul acesta e dependente numai de țara românească. Să nu vorbim de Franța și Germania, unde înfloresc de multe ori talente cu mult mai inferioare decât cel mai slab scriitor român, dar cari cari nu sunt mai puțin citiți, cunoscuți. Sunt țări vecine nouă. În Serbia sunt mulți scriitori tineri pe cari îi socotesc mediocrii dar cari se fac cunoscuți publicului. Căci lumea citește. Dă o îngustire a orizontului intelectual, un pic de cer pentru fie-care... și atâta tot. Nimeni nu voeste a-și lărgi câmpul gândirei. Spiritul toleranței lipsește celor mari ca și celor mici. Iar invidia domină toate sufletele.

Și nu pot pricepe de ce invidia. De ce ași invidia sorta unui scriitor român și ași căuta să îi știrbesc gloria la care ar putea ajunge.

Gloria la care ar putea ajunge! Gloria unui *Eminescu*, gloria lui *Caragiale, Vlahuță* și atâtor alte talente românești. Eu unul mă îngrozesc de gloria asta... O

viață de luptă, de suferințe, de miserie spre a ajunge redactor la un ziar său funcționar la un minister său berar într'un stabiliment!

Și cu toate acestea omenii aceștia au invidioși... doritori de renumele lor... de gloria lor...

Și cât costă a te ridica la gloria lor? Urmăriți viața pas cu pas a d-lui *Vulcan*, un literat ce e spre drumul acestei glorii. Luați *Icônele din viață* ale autorului pe care un scriitor pesimist le-ar fi numit *Drumul spre Calvar* și vedeți cât a suferit omul acesta. Aci e servitor la o mătușe a lui care e o filosofă realită și îl consiliază în loc de a căuta să se instruiască, să devie negustor:

— «*Negustor uite cum e unchiul tău, să te joci cu lirele prin buzunare*».

Mai târziu îl întâlnești băiat în prăvălie la *Kir Simonis* care reprezintă de asemeni pe filosoful vremii și sfătuiește pe tinerul avid de cultură:

— «*Fați paralaf și apoi cu parrale ști punga poți să nu știi multă carte*».

În liceu e nevoit să fie rind pe rind servitor, meditator, pedagog în pensioane. Și în toate nimeni nu-l consideră atât cât banul nu vibra în punga lui. Ce frumos și trist strigă poetul visător acestui *nervum rerum*:

O tu ban, ban, ce mare secătură ești!

Și cu toate nevoile ce tinărul îndură el e încredător în steaua lui, căci fondul psihic al autorului e de un optimism dulce și ertător. Un creștin în totă accepția cuvântului. El suferă și foarte rar se bucură de bunătatea unor omeni ca *V. A. Urechia* care îl îmbărbătează a munci și a crede... Suferă de cruzimile omenilor dar se mângâie în dragostea femeii ce 'l iubește. Și dragostea asta îl costă o durere, o suferință. Mărtea femeii pe care el n'o iubea dar de care era iubit, îi turbură dragostea lui. Sunt dureri mai în toate paginile *Icônelor din viață*, dar autorul se oprește mai mult asupra bucuriilor și senzațiilor plăcute. Și întreveși că câtă bucurie alésă, când e sărbătorită patria lui prin el la serbarea Ateneului... îi umple inima lui doritoare de bine.

Icônele din viață sunt mici poeme în proză, portrete, instantanee, nuvele... dar

tóte aũ un întreg și autorul n'a greșit numind întregul acest roman.

Romanul unui artist. Romanul unei vieți entusiaste în noianul mizeriilor și suferințelor. Și e singurul roman optimist scris în românește, din cetirea lui reese că viața deși e un drum spre Calvar își are și bucuriile și bunurile ei, că trebuie să ne mulțumim a o trăi și a nu ne răsăriți contra ei. Viața e plină de monștri cu figuri de om, dar sunt și ómenii de seamă, ómenii de elită, cari ne pricep și ne dau încredere ce une-ori suntem gata a o perde.

Dar un lucru lipsește. D. Vulcan a fost în tot romanul sãu prea mult om și prea puțin om de litere, pe când în fond a fost contrariul. De la patru-spre-dece ani a început a publica, a serie în reviste de sãmă. Tótã viața lui s'a învîrtit în sfera acésta. Și cu tóte astea nu ne vorbește nimic de geneza poeziei la dînsul. Cum a devenit d. Vulcan un poet? Iată un capitol ce lipsește.

Intr'adevăr gãsım la pagina 60 :

«Cea ce lucrãm eũ însã, nu mãi pãstrãm în album ca Costache, ci a doua òi putca și el sã citeascã în Opiniunea ori prin Viitorul lui Traian Demetrescu cum și în Curierul Otleniei».

Cea ce lucra... Oare d. Vulcan socotea lucrul acesta așa de ușor...

Bine înțeles că nu... dar d. Vulcan e un modest și invinuirea mea de a ne fi lipsit de o pagină privitoare la isbucnirea talentului sãu artistic îl va face a surãde.

El socoteșta arta lui ca ceva natural. Nu e nimic nou. S'a simțit într'o zi cu mîntea grea de gãnduri noi ce trebuia sã le spuie altora. Le-a scris, le-a dat în vileag. Și atãta tot.

În fond toți artiștii adevãrați aũ fãcut'o în chipul lui. Și puțina valóre ce o dau personalitãții lor e o probã de suferințele ce îndurã. Pe când alții se ridicã ușor, repede... ei pãșesc încet spre gloria aceia pe care ei însã nu aũ visat-o pentru ei și nu o dorese de cât ca un omagiũ adus țãrei lor.

Iceone din viață sunt adresate celor tineri. Tuturor tinerilor. D. Vulcan nu face deosebire între ei. Pe toți în invãluește în aceiași dragoste de om bun care suferind, voește a îndepãrta pe alții de la suferință.

Un altul le-ar fi dedicat acelor ce slabi și neputincioși de a *ajunge* im-proscã mulțimea celor drepti cu vorbele lor rele. *Iceonele din viață* le-ar fi spus :

«Drumul vieții e plin de spini, sã-i treceți trebuie sã vã sîngerãți inimile.

Invãțați a suferi și a munci și gloria unicã sã vã fie de a fi fost utili generației vóstre».

«Iceonele din viață» scrise pentru tineri ar trebui citite de cei bãtrãni. În ele sunt atãtea suferințe cauzate de rãutatea și egoismul celor bãtrãni. Citindu-le ei ar deveni mãi buni cu începãtorii și cu cei ce voese a trăi o viață intelectualã.

Și ele sunt adresate de asemeni celor ce nu citesc la noi de-cãt ceia ce se scrie la Paris. De ar încerca a ceti *Iceonele din viață* ale d-lui Vulcan sunt sigur eã nu le vor gãsi mult mãi inferioare scrierilor *Trente ans de Paris* și *Premier voyage, Premier mensonge* de Alphonse Daudet, *Iceonele din viață* avënd același conținut într-u cât-va a autobiografiilor autorului francez.

Și ca și de Daudet vor avea impresia de a fi citit un narator fin, ușor, plăcut care din nimicurile zilei și ale vieții redã un tablou, o imagine. Iar din ómenii pe care i-a întãlnit a fãcut portrete, caricaturi cari vã rãmãn sugestionate.

Și ca și Alphonse Daudet vor avea opinia de a avea în d. Vulcan un scriitor bun și iubitor de suferințele și durerile omenirii.

Mie mãi-a fãcut impresia acésta.

«Cronica» No. 500.

I. Duscian.

PORTRET

*Cum fãrã somn, stãi mult pe gãnduri
Cu ochi albaștri de cicóre,
Pe cine cãnti în taina nopții
Și inima de ce-ți tresare ?*

*O amintire 'ți arde gãndul
Privesți în jos, ca'n vis te duci
Și uiți pãmîntul, primã-vara
Cu glasuri, cãntece de cucii.*

*Un paj din spațiu se desprinde,
Spre tine vine—tu visezi;
Pe el îl cântă în taina nopței,
La el, gândind înseninezi....*

*Și-așia, cum stai, pe gânduri dusă,
Pe fața-ți se ivește-un strop
E roua caldă, ce în glastră,
Să seurge din heliotrop.*

Petre Danilescu

CETATEA NEAMȚULUI

de George Coșbuc

Cu o neasămuită plăcere îmi fac o sfință datorie atrăgând atenția cetitorilor noștri asupra poeziei «Cetatea Neamțului» de poetul Coșbuc, publicată în Universul literar, No. 1, anul 21, 903. Subiectul deja tratat în mod magistral de un excelent prozator al nostru sub titlul «Sobieschi și plăeșii», sub pana abilă a poetului ia o înfățișare aproape cu totul nouă, întrecând aproape descrierea lui făcută în acea proză. Plină de imagini clare și ușor de alcătuit în mintea cetitorului, aproape ireproșabilă ca formă poezia, conține tot spiritul naiv, curajos și plin de o trasnitoare ironie, la nevoie, a românului sănătos la minte.—«Cetatea Neamțului», e o bucată care ar trebui să fie cunoscută de toți cei care s'au îndoit de valoarea literaturii românești și care caută în cetirea bolnavelor producțiuni streine o hrană a spritului. Cetatea Neamțului e o bucată monumentală. Așa ne place să vedem pe poeții noștri de talent, nu amestecându-se în lupte care îi necinstesc și le amortește vigoarea.—Noi pretindem exemple frumoase de la dânsii să ni le dea și vor face un îndoit bine.

Florian I. Beescu.

CORRESPONDENȚA

Dragă T.

Ca oameni suntem toți plămădiți din aceeași materie a cărei formăși întrebuintare variază după sex și vîrste.

Orî-ce încercări am face nu ne putem desbăra de un rău cu care ne naștem, ce nu urmează în calea vieței și pe care moartea îl găsește lângă sicriu: «*Uitarea*».

Orî cât de bunî prietini am fi și decî orî câtă intimitate s'ar stabili între noi când suntem la o laltă în douî sau mulți, îndată ce interesele traiului ne reslățesc, aruncându-ne în brațele egoismului de clasă, lăsăm totul în urma noastră, dându-l uitărei afară de un simplu dor ce se adăposteste în ungherul ascuns al inimei năstre.

Dacă scrisul ar lipsi atunci și acest vestigiul al prieteniei ar dispărea și peste el s'ar așterne nemiloasa uitare.

În scris însă sentimentele exprimate trebuie să îmbrace o formă convenabilă unei conversații la distanță și decî căreia să nu-i pătă veni în ajutor nici un gest sau manță ce de aproape în glasul și pe fața noastră am remarea.

Prin scris, dar sentimentelor le lipsește nuanța reală a adevărurilor ce represintă: au însă puterea de a ține caldă o prietenie legată.

Dragul meu! nimic nu poate îndulci viața mai mult și nimic nu ușurează traiul si-i dă farmecul trebuincios ca puterea amicitiei fie ea chiar între etăți cu mult diferețe, căci nu egalitatea vîrstei are ca consecință asemănarea în caractere și moravuri.

Citind scrisoarea, ți-am luat și fotografia-ți înainte și cu toate că

nu sunt fisionomist, totuși expresiunea figurei tale din fotografie, de și nu-mi dădea tocmai realitatea atât de dragă atâtea dați, scotea în relief ceea ce scrisul ascundea sub urma de cerneală.

Sinceritatea, una deși din cele mai frumoase calități sufletești, reflectează scrisul tău.

Da... mediul face pe om; nu găsesc însă că tu ai ramas cu deprinderi dintr'un mediu neguțătoresc, căci studiul și distanța au stabilit o barieră între mediul mercantil și tine de mult.

De alt-fel e sciut lucru că ne trebuie rutina societății pentru a ne debarasa complect de influența mediului în care a fost legănată copilăria celor mai mulți dintre noi.

Totuși să nu căutăm a ne instrăina cu totul inima de la tulpina mamă, căci ea ne-a dat primul și cel mai neprețuit nectar: viața (lumina zilei;) dar să căutăm a împăca ambele părți. Cultura ne ajută a atinge acest dublu scop.

Inima ta jună încă poți s'o împărți cum vrei. Păstrează colțișorul pentru cine a putut să insemneze un germen de dragoste în el și fii sigur că nu ți se va răpi prietenia ta pentru acel cine-va, dacă va fi adevărată pretenie; căci și eu am fost așa și sunt încă păstrând în adâncul inimei peceta amicitiei pentru acei ce au fost atât de tari ca să-și facă loc într-o inimă ce nu primește așa repede pe orî și care.

Sunt rezultatul experienței cele ce ți spun. Incônjurat în această lume de lingușiri și fraudă adesea, mediul nu m'a influențat în rău; din contră m'a oțelit și mi-a dezvoltat spiritul cercetător asupra

celor cu cari am venit în contact. Par multora poate din această cauză posac și mulți poate din acei ușurei se vor mira cum la vârsta mea nu mă avint și par așa liniștit.

Ei se înșală dacă cred că viața e un patrimoniu al *desfrăului*, căci prin desfrâu complexul organismului se slăbește; se slăbesc simțurile; se atrofiază sentimentele, daruri naturale ce nu se pot recumpăra cu monedă, se slăbește în fine viața organică și intelectuală și anarhia năpădește cugețul și inima noastră.

E cel mai înfiorător spectacol ca pe ruinele lor să se ridice tiranul desfrâu.

Nu condamn viață veselă, dar condamn lipsă de cumpătare, adică lipsa calculului în satisfacerea plăcerilor noastre. De oare-ce plăcerile sunt cantități ce se pot aprecia, înainte de a trece la satisfacerea lor e bine să le punem în balanța creerului și să nu le adoptăm de nu-și fac echilibru.

Când echilibru s'a stabilit și corpul și spiritul sunt satisfăcute și îndeplinirea plăcerii constituie un bine.

1897 B.

Te îmbrățișez amical
Poscar

IUBITE PETRE,

Nu mă îndoesc că și tu ca și mine trebuie să te fi gândit în ziua de 14 Decembrie trecut, la frumoasele amintiri de altă dată și la evenimentele scumpe nouă, ce sunt legate de această zi, care cel puțin pentru mine este și va rămâne una din cele mai memorabile din viața mea.

Mă gândeam de atunci să-ți scriu

să invoc iarăși amintirile frumoase însă, drept să-ți spun, par'că o teamă involuntară mă oprea de a pune mâna pe condei.

Da, îmi era teamă ca rescolind amintirile de altă dată, să nu găsesse un teren arid și uscat sub cenușa rece a focului sacru ars de mult.

Te rog să mă erți, dacă în acele momente îndoiala a putut să-mi pătrundă în suflet și dacă inima mea tremura la ideea aceasta: că tu poate nu vei mai voi a-ți aduce aminte de ele.

Astă-dî însă, răscolind prin hârtiile mele, cum fac de multe ori când voesc să petrec câte-va momente fericite trăind cu trecutul, am dat peste o invitație la conferința ce ai ținut-o la hotel Panaioti, am dat peste statutele și regulamentul templului nostru nefeicit, și cu o ardoare și aviditate neobicinuită, m'am pus de am recitit pentru a suta oară poate, geneza Cercului «Ovidiu».

Nu știu dacă tu mai recitești din când în când această scumpă geneză plină de la început până la sfârșit de toate peripețiile, de titanicele lupte duse de o mână de oameni pentru răspândirea luminei și adevărului, pentru ridicarea celui mai minunat și strălucit monument ce s'a vădut vre-o dată în această provincie.

Iubite Petre. Cred că dacă s'ar aduna vre-o dată, cel puțin 10 din foștii membri ai cercului, și le-ai citi tu, cum știi tu să citești, această evanghelie, geneza cercului zic, cred că ar fi de ajuns această singură invocațiune pentru ca timpurile cele frumoase să reînvieze.

Ce dăci de aceasta iubite amice? Oare nu-ți surâde această idee?

Sunt sigur că și tu ca și mine trebuie să te gândești adesea la reînființarea cercului nostru scump.

Dacă crești că e bine ce-ți propun, aide să mai facem o încercare și cine știe, poate că acum în urma amarelor experiențe făcute să facem ca cercul să învieze poate chiar cu mai multă splendoare ca în trecut.

Imi vei obiecta poate — notează că dăc poate, ce vrei, sunt incorigibil — că va fi foarte greu, că entuziasmul de altă-dată a trecut. În adevăr, ne vom isbi de multe piedici, vor fi nenumărate și mari presiuni din partea celor cari au avut tot interesul ca instituția să piară, însă fii sigur Petre, că cu credință și unire, toate aceste miserii vor fi spulberate, avându-se în vedere experiența.

De un lucru te pot asigura: Să-mânța aruncată acum cinci ani a prins rădăcină adâncă, și cu toată seceta ce a durat în acest restimp, cu toate intemperiiile ce a îndurat ea s'a menținut. Nu rămâne de-cât ca semănătorul să vie s'o replanteze, s'o plivească, s'o alegă și ea va da roade poate mai frumoase chiar ca în trecut.

Adu-ți aminte de cele ce a dăc Omul Dumneșu și după el ce am dăc noi la fondarea cercului: «Dacă ceia ce facem noi astă-dî este bine și adevărat va trebui și se va răspândi prin ea însăși etc.»

Focul arde, încet este adevărat, dar tot arde, trebuie să vie numai vântul care să sufle cu putere pentru a'l ațâța.

Vântul vom fi noi Petre.

Vom fi noi, va fi geneza, statutele, apelul, revista și alte amintiri.

Acum dacă crești de cuviință și

tu să facem ceva, este nemerit momentul.

Nu lăsa lucrul de ađi pe mână. Ascultă mai mult de impulsunile inimii tale, cari sunt sigur că te îndeamnă la aceste cum mă îndeamnă și pe mine.

Al lui Costache

Constanța, 25 Decembrie 1902

SPIRITISM

«Utili dulce miscere»

Doamnei **Ortansa Săuleșcu**, București
Născută Livian

(Urmare și fine)

Stați, stați, că a început să se miște — s'a auzit un ensemblu de voci. Și până să se întoarcă colonelul cu fața spre ei, după ce și-au făcut semne din ochi, începură să miște ușor masa.

... Spiritul venise și ședința a început!

* *

Nu știu, dacă tu te-ai ocupat în urmă cu această chestiune. Eū am căutat să îmi dau seamă de acest fel de... spiritism și ađi îți comunic rezultatul studiilor mele.

Da, măsutele se mișcă, chiar dacă ar avea câte un cuiu, două de fier. — De alt-fel o știu aceasta. — Da, în adevăr se mișcă, se învîrtesc, după voia și pe placul «spiritiștilor», această mișcare sau învîrtire a lor însă se datorește unei cauze cu totul fizice.

Măsutele se mișcă, însă cum? cât timp? și pentru ce? Iată ce-mi propun să analizez mai la vale și să demonstrez bazat pe legi fizice.

Masa, ca și ori-ce corp solid, care ocupă un loc în spațiu, avînd o greutate și o bază fixă, în virtutea legii de gravitațiune, nu se poate mișca în mod automatic; e nevoie de o putere externă, care să o pună în mișcare și să o mute din loc. Dar care e acea putere? Găsindu-ne tocmai în căutarea ei să examinăm lucrul în mod calm, fără prejudecată și fără subterfugii, bazându-ne numai pe argumente eloquente științifice.

Știința, care cultivă ideile, care omite și exclude eresiile, care culegînd probe trage concluziuni finale, iată ce susține:

Beclard în fiziologia sa (pag. 620) dice: «... ce qu'il y a de plus surprenant, c'est la crédulité humaine. Il y a peu d'années encore, n'avons pas vu le tables tournantes et frappantes, reminiscence de la cabale et des influences occultes se faire jour avec éclat, un plein dix-neuvième siècle et menacer de prendre les proportions d'un événement scientifique?»

Știința însă nestăpănită de patimi și răbdătoare, calcînd încet, rar, dar măsurat, fără salturi și trăgînd brazda înainte conform cu un itinerar bine determinat, necredînd suficiente dișele și argumentările unui savant, chiar dacă acesta s'ar numi Beclard, iată ce opiniune a împărtășit în urmă, în cea ce privește această chestiune, pe care glumeții în soarele, de alta șarlatanii în reprezentațiile lor de prestidigitatie și reclame, au căutat să o stribue domeniului magnetismului animal, spiritismului și mai știu eū cui.

Măsuța se mișcă, se învîrtește, dar iată de ce: Cei ce șed în jurul mesei, concentrându-și toată atențiunea lor asupra ideii: «că o vor vedea peste puțin mișcându-se», provoacă involuntar și pe nesimțite niște mișcări musculare simbolice, palpitătoare, (mai ales mușchii mâinilor și ai degetelor) cari din cauza oboselei, pe care o simt mâinele, din moment ce stau mai mult timp nemișcate, devin și mai pronunțate.

Și dacă se întâmplă printre «les tourneurs de table» să fie și persoane nerăbdătoare sau cu convingerea deja făcută în favoarea «spiritiștilor» ori în preajma de a se convinge tot în acest sens și mai ales membre de ale sexului frumos, susceptibile și nervoase, care voesc cu ori-ce preț să se miște masa și cât de curînd, pentru ca experiența să reușească și să pozeze în inspirate, atunci... la mișcările musculare simbolice, se adaugă și un al doilea fel de mișcări... nenaturele și ast-fel măsuța începe să se miște foarte repede, pe cînd numai mișcările involuntare, provocate de mușchii mâinilor și ale degetelor ar fi în stare să miște în multe împrejurări o masă ușoară.

Acı stă tot adevărul. Poate însă nesatisfăcuți de această demonstrație adepții teoriilor și știinților așa dișe oculte să-mi spună că, știința are încă multe

părți obscure (admit) și probabil mai târziu se vor descoperi multe lucruri încă necunoscute, pe care le va scoate la lumina zilei spiritismul și studiile asupra științelor oculte.

În cazul acesta să-mi permită să le spun că, din moment ce am la dispoziție această clară explicație științifică, socotesc absurd să umblu după ziua de ieri, după căutarea, aflarea și explicarea inriuririlor spiritelor aeriene și demonilor neexistenți numai și numai ca să satisfac fantasia unor nevropați, să menajez susceptibilitatea unor sentimentali și desechilibrați.

Să vedem acum ce sunt mișcările acestor musculare simbolice, palpitătoare, involuntare (care mișcă masa) de unde provin și de ce s'au numit astfel. Ori-ce gândire, ori-ce dorință a omului se manifestă printr'o mișcare analoagă în afară în mod voluntar — după porunca creierului — și dă naștere la așa dișele mișcări reale, voluntare, complete și perceptibile. Dar în afară de acestea există încă un fel de mișcări involuntare, incomplete, abstracte, care se nasc de asemenea prin energia encefalului — în mod automat sau prin influență — așa dișele mișcări prin reflecție, prin vibrație, care își datoresc originea unei gândiri sau unei cauze externe (ofense, spaimă, ispită, emoție în general) care lucrează asupra encefalului, sau chiar unei simple influențe și care se manifestă prin reflecție către periferie.

Pe acestea le-a observat și studiat pentru prima oară *Gratiolet*, numindu-le simbolice, de oare-se cauza sau obiectul care le provoacă e abstract și imperceptibil, și provin în mod automat, indicându-ne astiuni care sunt în relație cu *ideia* ce există în creier. Cu alte cuvinte sunt un fel de mișcări neconștiințioase, involuntare, care tratează o acțiune spirituală analoagă din encefal.

S'a și probat cu experiențe că mișcările simbolice constituiesc manifestarea externă a abstractei acțiuni din encefal, de care vorbirăm mai sus, căci *Checreuil*, un alt savant fiziolog, a demonstrat acest adevăr prin urmărirea experiență :

A dat unei persoane sănătoase și cu voință tare să fie suspendat un obiect cu recomandarea de a-l ține nemișcat. Dar îndată ce omul se gândea la mobi-

litatea obiectului la dreapta sau în stânga și obiectul se mișca în direcțiunea analoagă. Îndată ce înceta *ideea* mobilității și obiectul înceta de a se mai mișca. Prin urmare *ca să-și închipue* cine-va o mișcare e ca și când *ar citi-o în ideea lui*.

Însă fiind-că fantasia nu lucrează independent de organele capului, ci din contră prin acestea își exprimă, își manifestă în exterior impresiunile interioare sau gândirile ei, sau pur și simplu ieșile, pentru aceasta tot prin aceleași organe și mai ales prin organele vederii indică direcțiunea mișcării pe care și-o închipue.

În același timp mișcarea aceasta simbolică a ochiului e însoțită peste puțin de o mișcare *simpaticeă*, involuntară, inconștientă, a mâinii, care ține suspendat firul, sau în cazul nostru, care stă așezată ușor pe masă. Și această mișcare impune mâinii oscilațiuni cu atât mai puternice cu cât ideea e mai vioae și cu cât puterea de convingere, de impunere a prestidigitatorului, a «spiritistului» asupra profanului mai mare.

Cu alte cuvinte organismul uman e un mecanism mobil. Spre exemplu : Dacă o porțiune a encefalului se va pune în mișcare printr'o idee oare-care, vom avea îndată o contra-lovitură prin reflecție în alte părți ale organismului și acolo se va manifesta acea energie encefalică prin mișcări musculare, voluntare, în relație cu ideea sau gândirea care a agitat creierul.

Basați deci pe aceste principii, putem admite în mod absolut că *măsurtele* în adevăr se mișcă. Și în atari condițiuni, în societatea unor d-șoare încântătoare, unor tineri plini de viață, unor văduve sau divorțate pasionate, unor domni plini de fantasie, legați între ei fie prin relații de simpatie, fie chiar de antipatie sau... concurență, admit și susțin că e posibil nu numai ca să se miște, ba chiar să se învirtească, să se rostogolească, să se dea peste cap și să se înalțe ca un balon și să planeze de-asupra capetelor. Căci... *les tables tournantes et les tourneurs de tables font souvent tourner les têtes*.

Primește și cu această ocaziune încredințarea amicitiei mele.

Al d-tale derostat

Constantin N. Sary

CRONICA

Anunțăm cu deosebită plăcere cititorilor noștri că amicul și distinsul nostru colaborator Florian Becescu a câștigat premiul I cu poezia «Mărtea lui Mihaï Viteazul», la concursul înstituit de Cereul literar al marelui reviste «Arta și literatura română».

Ghenzi, autori ai viitoarelor opere de patologie în poezia mai nouă română, în care d-lui Becescu și amicilor săi de arme le va acorda locul de onoare, au cuvântul.

Eația I-a a Icănelor din viață apărută în cursul lunii Ianuarie, fiind pe cale de a se epuiza, d-l Vulcan a luat măsură de a se imprima o a doua ediție din această lucrare în privința

căreia presa și-a dat cuvântul în chipul cel mai elogios și favorabil.

Ultimul număr al minunatei reviste «Gazeta Artelor» conține un sumar bogat și foarte însemnat.

O recomandăm cu totă însuflețirea

Toți abonații noștri cari au primit regulat revista «Ovidiu» în cursul anului care-l încheiem cu acest număr, sunt călduros rugați să ne achite abonamentul și să ne comunice dacă voese sau nu a primi pe viitor revista. Acesta spre a fi scutiți de ori-ce neplăceri pe viitor.

Cinste și datorie reciprocă — iată de-za noastră.

Redacția.

Urmarea din pagina a doua a copertei

A. Alimăneșteanu, Braila
 Mihaïl Cotta (Bucureșteanu) loco
 Mormoceanu, avocat, »
 Gh. Manura port »
 Lt. C. Stănescu »
 A. Baumgarten »
 Banciu Berar »
 Sava Mieșa, tribunal »
 Ștefan Simionescu, port »
 Inginer Puclinschi, port »
 Gh. Ionescu, casier banca scont »
 Blebea, contabil banca scont »
 Manicătide »
 C. Teodorof »
 A. Mangoianu »
 C. Predescu, intendent spital »
 Panait Holban, avocat »
 D-șoara Eufrosina Moțoiu »
 Costică Barbieri »
 C. Postelnicu »
 Căpitan P. Isac »
 Avram Marcu loco
 Mațuchi »
 Z. Zamfirescu »
 M. Velula Celebi »

Tiberie Nanu, judecător, Craiova
 Ștefan Moldoveanu
 Anton Balaban, Cartal
 Nedelcu, învățător, Pantelimon
 Jacovici, Cernavoda
 Costica Dabo, Sofia
 G. Arnăuțescu, Doagele
 Gh. Anghel C-nescu, Hairanchioi
 Sergent-major C. Popescu, Craiova
 G. A. Vlad, Topolog
 Virgiliu Ibe Cerăt Doljin
 Stan Sorescu, Medgedia
 Rifat Abdoulhaï
 P. Mihailescu, farmacist, Medgedia
 G. C. Ionescu, vice-consul, Bitolia
 Mihaïl Ionescu Pomirla
 I. Fulea
 D. Bărbulescu
 Ghiță Popescu Cuzgun
 Ion I. Voiculescu Cuzgun
 Șerbănescu, electrician
 Pr. Th. Martinescu
 Gh. Rizescu
 Nielsen fotograf

La Briciul lui Cuza

Strada Carol I No. 17

se află cel mai elegant
SALON SPECIAL DE RAS, TUNS SI FREZAT
al d-lui Costică Barbieri
distins maestru în arta tunsorei, pe
care-l recomandăm cu toată
însuflețirea iubitorilor
de estetică

Cel mai bun aperitiv este

TUICA DE FLORICA

DE LA

Ion R. Rădulescu din Pitești
unul din românii noștri care face
fala comerțului în toată
Oltenia

Domnul Rizescu

(BUCUREȘTEANU)

a asortat magazinul său propriu
din
Str. Mangaliei 110
cu cele mai minunate și excelente
Vinuri de Odobesti
Țuca de Văleni

Avis tuturor a se adresa la furnisorul nostru.

rați M. & V. COTTA

DIN CONSTANȚA

Strada Mercur No. 2

Colț Piața Griviței

posed cele mai

EXCELENTE VINURI

și toate BEUTURILE ce se obi-
nuiesc ca aperitive
Avis familiilor stimaților noș-
tri abonati